

Levendige Materie - 3

Zomercursus 2022 Maieutiek
Petra Bolhuis
Arwen Meereboer

1

Inhoud

- Dag 1: Wat is levende materie (vibrant matter)? Wat is het onderscheid tussen subject en object en hoe kunnen wij dit onderscheid zien als spectrum in plaats van een binaire oppositie?
- Dag 2: Hoe ziet de autonomie van dingen er uit? Dingen hebben invloed op de ruimte waar zij zich in bevinden. Hoe is het concept dat Bennet *assemblages* noemt belangrijk voor de manier waarop wij denken over de autonomie van objecten?
- Dag 3: Wat is onze verantwoordelijkheid? Als mensen en dingen samen invloed uitoefenen, en de invloeden deel uit maken van een veel groter patroon, hoeveel verantwoordelijkheid hebben wij dan voor ons handelen? Hebben wij verantwoordelijkheid voor alles, of voor niets?
- Dag 4: Hoe ervaren wij onszelf als assemblage? Afsluitend college waarin we samenvatten wat er in de afgelopen drie colleges is besproken. Eigen inbreng van studenten over hun ervaringen.

2

Lichamelijke integriteit

- Bril is deel van jezelf,
- Sociale afstand,
- Heideggers zu hände für handen

→ Je kunt geen grens trekken tussen subject en object. Het is een assemblage.

3

Grotere assemblages

(https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-90-368-0495-0_1)

4

Grotere assemblages: Klimaat

- Individueel weinig invloed, (<https://www.groene.nl/artikel/ecoschuld>)
- Deel van assemblages met veel invloed (kapitalisme, het westen, Nederland)
- Hoe werkt verantwoordelijkheid?

5

Citaat

“In een wereld van levendige materie zien we dat biochemische en biochemisch-sociale systemen zich onverwacht kunnen splitsen, of verschillende paden van ontwikkeling kunnen volgen die niet voorzien hadden kunnen worden, doordat ze worden geregeerd door een emergente in plaats van lineaire of deterministische causaliteit. Zodra we dit erkennen hebben we een alternatief nodig voor zowel het idee van natuur als een doelbewust, harmonieus proces als het idee van natuur als een blind mechanisme.” (Bennett, 2010, p. 112)

6

Bennett over verantwoordelijkheid

- Je moet jezelf verwijderen uit assemblages waarvan je denkt dat ze schade (gaan) doen.

Voorbeeld:

Politieke partij; je partij waar je actief lid bent doet iets waarvan jij denkt dat het schade toebrengt. Bennett stelt dat je nu uit de partij moet stappen en je aan een ander assemblage moet toevoegen dat geen schade toebrengt.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

7

7

Kritiek op Bennett

- Er zijn assemblages waar je jezelf niet uit kunt verwijderen, bijvoorbeeld klimaatverandering.
- Bestaan impliceert belangentegenstellingen dus er wordt altijd schade toegebracht.
- Als je denkt nooit schade toe te brengen, breng je jezelf schade toe en schaad je daarmee je assemblage.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

8

8

Mill en schade toebrengen

John Stuart Mill zegt dat onze vrijheid eindigt waar de vrijheid van de ander begint. Hij formuleert het geen-schade beginsel.

Het autonome subject mag vrij handelen tot hij de vrijheid van de ander aantast.

Hoe sympathiek ook, dit is een politiek standpunt, maar voor ethiek ontoereikend.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

9

9

Levinas en ethiek

Ethiek is niet wat je toevoegt aan een theorie, maar ethiek maakt alvast deel uit van alle interacties (geworpenheid)

Ethiek is al in de wereld waarin jij terechtkomt.

Elke interactie die je hebt is ethisch geladen, of je daar nu over nadenkt of niet.

Het gelaat van de ander vraagt iets van je. Je kunt kiezen om dit te negeren, maar dat is ook een ethische keuze.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

10

10

Levinas, dieren en dingen

Levinas heeft het over menselijke ethische relaties.

Wij breiden dit uit naar dieren en dingen.

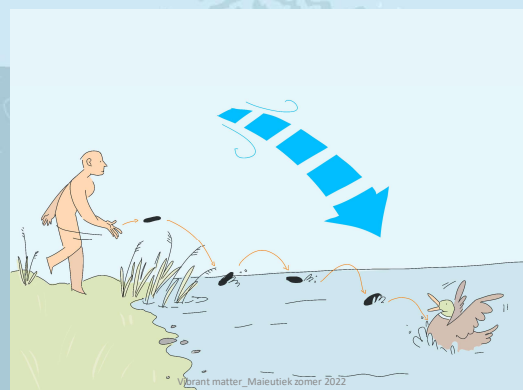
Zodra je je bewust bent van assemblages, ben je je ook bewust van de ethische relaties die je al hebt tot deze assemblages.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

11

11

Dingen en hun invloed

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

12

12